

Verslag van de adviesgroep Motieven

Januari 2025

Adviesgroep Motieven

Samenvatting

De adviesgroep Motieven (Motives Advisory Group – MAG) is een onafhankelijke en multidisciplinaire groep die in januari 2024 door de Europese Centrale Bank (ECB) werd opgericht. De adviesgroep heeft tot doel verhalen en motieven voor te stellen bij de twee thema's die de Raad van Bestuur in november 2023 heeft geselecteerd voor de toekomstige eurobankbiljetten, te weten 'Europese cultuur' en 'Rivieren en vogels'.

Voor beide thema's heeft de groep ernaar gestreefd motieven voor te stellen die aanvaardbaar en herkenbaar zouden kunnen zijn in het hele eurogebied. De groep heeft ook gezocht naar een balans tussen motieven die breed bekend zijn bij het publiek en motieven die minder bekend zijn maar een belangrijke historische betekenis hebben, vooral waar het individuen, kunst, gebouwen en plaatsen betreft. Gedurende het proces hebben de leden van de adviesgroep getracht alle eurolanden zo goed mogelijk te vertegenwoordigen en die motieven te selecteren die voor Europese burgers van verschillende achtergronden aanvaardbaar en herkenbaar zouden kunnen zijn.

De adviesgroep is nu klaar met haar werkzaamheden en stelt vier verhalen voor (twee voor 'Europese cultuur' en twee voor 'Rivieren en vogels') als geschikte mogelijkheden voor de ontwerpwedstrijd.¹ Voor het thema 'Europese Cultuur' heeft de adviesgroep het verhaal 'Gedeelde culturele ruimtes' en 'Vrouwen als protagonisten van de Europese cultuur' geselecteerd als geschikte mogelijkheden. Voor het thema 'Rivieren en vogels' heeft de adviesgroep 'Natuur als cultuur' en 'Weerbaarheid in diversiteit' uitgekozen.

Voor het verhaal 'Gedeelde culturele ruimtes' stelt de adviesgroep ook drie illustratiemogelijkheden voor. Hieronder staat per voorstel een samenvatting van de belangrijkste elementen. Voor elk voorstel is er een beschrijving van het verhaal en de bijbehorende motieven. Ook wordt verteld hoe het verhaal zich ontvouwt in de hele serie en op de voor- en achterkant van de bankbiljetten. Bijlage 1 bevat nadere informatie over deze voorstellen. In Bijlage 2 staan andere verhalen en motieven die door de groep besproken zijn maar niet als voorstel werden geselecteerd.

Er zijn initiële checks uitgevoerd om mogelijke reputatierisico's of controverses in kaart te brengen in verband met de voorstellen. Op basis daarvan kon de groep de huidige selectie verhalen en motieven definitief maken. Daarbij wordt echter opgemerkt dat deze checks nog niet volledig en finaal zijn. Voor de start van de ontwerpwedstrijd zullen de risico's en rechten in verband met het gebruik van een individueel verhaal met bijbehorende motieven verder moeten worden beoordeeld.

¹ De verhalen worden in het hele document in alfabetische volgorde weergegeven.

Europese cultuur

Gedeelde culturele ruimtes

Het verhaal

Door de eeuwen heen hebben mensen in Europa hun creativiteit, kennis en vaardigheden gedeeld om te bouwen aan onze collectieve Europese cultuur. Scholen, universiteiten, bibliotheken, theaters, stadions, openbare pleinen en museums zijn allemaal ruimtes waar mensen deelnemen aan de gedeelde cultuur en waar ze enkele van de belangrijkste momenten van hun leven ervaren. Het is bij deze plaatsen dat we een gevoel van continuïteit en gemeenschapszin ervaren dat ons verbindt met het verleden en ons inspireert voor een visie over de toekomst.

Er worden drie mogelijkheden voorgesteld om het verhaal 'Gedeelde culturele ruimtes' te illustreren. Voor iedere mogelijkheid staat in Bijlage 1 uitgebreidere informatie over hoe het verhaal zich ontvouwt in de hele serie en op de voorkant en achterkant van de bankbiljetten.

Motieven

Mogelijkheid 1 – Bestaande gebouwen en ruimtes

De voorkant van de bankbiljetten toont hedendaagse gebouwen en ruimtes waar gedeelde culturele activiteiten plaatsvinden, inclusief mensen die eraan deelnemen. De achterkant toont historische gebouwen of ruimtes van eenzelfde soort als afgebeeld op de voorkant.

Mogelijkheid 2 – Activiteiten en ruimtes

De voorkant van de bankbiljetten toont typische gedeelde culturele activiteiten en mensen die eraan deelnemen. De scènes zijn hedendaags en het gaat om denkbeeldige ruimtes en mensen. De achterkant toont historische gebouwen en culturele ruimtes waar deze activiteiten plaatsvinden.

Mogelijkheid 3 – Activiteiten en schilderijen

Net als bij mogelijkheid 2 toont de voorkant van de bankbiljetten typische gedeelde culturele activiteiten en mensen die eraan deelnemen. De scènes zijn hedendaags en het gaat om denkbeeldige ruimtes en mensen. De achterkant toont schilderijen of delen daarvan die dezelfde soort activiteit en ruimte tonen als die aan de voorkant. De schilderijen, afkomstig uit de Renaissance tot aan de laat-19e eeuw, zijn gekozen vanwege hun onderwerp en worden niet in chronologische volgorde gebruikt.

Voordelen en risico's

De gekozen motieven vertegenwoordigen enkele van de meest gebruikelijke ruimtes waar de Europese cultuur tot uitdrukking komt en wordt gedeeld. De motieven verbinden het heden met het verleden, en traditie met de huidige cultuur. De uitdaging was om motieven te vinden die voldoende representatief waren in termen van gender en geografische diversiteit, maar die ook zeer bekend en toegankelijk zijn voor het publiek.

Vrouwen als protagonisten in de Europese cultuur

Het verhaal

Door de eeuwen heen hebben sociale beperkingen en gendervooroordelen vrouwen de rol ontzegd die zij hadden kunnen en moeten spelen in de Europese cultuur en wetenschap. Ondanks deze belemmeringen zijn veel briljante vrouwen er toch in geslaagd de barrières te slechten en lichtende voorbeelden te worden van creativiteit en vindingrijkheid. Door zes opvallende personen en hun prestaties te vieren, benadrukken we de gedeelde culturele geschiedenis van Europa en laten we de waarden van gelijkheid en inclusie zien.

Motieven

De voorkant van de bankbiljetten toont de portretten van enkele van de meest invloedrijke vrouwen die hebben bijgedragen aan de Europese wetenschap en cultuur. Op de achterkant staan voorbeelden van hun werk en behaalde prestaties.

Voordelen en risico's

Het verhaal is eenvoudig en gemakkelijk te begrijpen. De voorgestelde persoonlijkheden en hun verrichtingen en prestaties ondersteunen de meeste van de fundamentele rechten van de Europese Unie (EU). Het verhaal beslaat verscheidene eeuwen en onderstreept de rol van Europese vrouwen in de wetenschap en cultuur, die veel verder reikt dan alleen Europa. Ook geeft het verhaal een boodschap mee over de positie van vrouwen in Europa. Aan de andere kant kan de uitsluiting van mannen opgevat worden als een teken van genderdiscriminatie.

Rivieren en vogels

De natuur als cultuur

Het verhaal

De artistieke verbeelding en wetenschappelijke vernuftigheid van Europa zijn onlosmakelijk verbonden met de rijkdom en diversiteit van zijn ecologie. De bankbiljetten tonen rivieren en vogels – de natuurlijke krachten die altijd in beweging zijn – zoals deze door de eeuwen heen zijn voorgesteld in de altijd veranderende culturen van Europa. De visuele stijl van elk bankbiljet is gebaseerd op de artistieke en culturele gebruiken van de opeenvolgende eeuwen van onze gedeelde geschiedenis. De natuur en cultuur van Europa worden afgebeeld als de twee gezichten van een enkele, krachtige en zich telkens vernieuwende energie, die vanuit een ver verleden pulseert naar een duurzame toekomst.

Motieven

De motieven op de voorkant van de bankbiljetten tonen afbeeldingen van vogels in hun habitat met rivieren, geïnspireerd op de artistieke gebruiken van hun respectieve perioden. Het rivierlandschap volgt de verschillende fasen van de rivier, van de bron tot aan de zee. Op de achterkant staan objecten en artefacten uit verschillende perioden, weergegeven in stijlen geïnspireerd op de kunststijlen uit die bepaalde perioden. De afbeeldingen zijn geen bestaande voorwerpen maar zijn vrij vormgegeven met de betreffende perioden als bron van inspiratie.

Voordelen en risico's

De motieven brengen de twee aspecten samen die in de publieksenquête als meest aansprekend naar voren kwamen bij de Europese bevolking: natuur en cultuur. De uitdaging was om met verschillende visuele stijlen te spelen maar daarbij het gevoel van een coherente serie en de focus op een duidelijk verhaal te behouden.

Weerbaarheid in diversiteit

Het verhaal

Rivieren en vogels kennen geen grenzen. Ze bewegen zich vrij door Europa.

Europa vormt een politiek en cultureel ecosysteem waarin de kracht van het geheel ontleend wordt aan de rijkdom, de fluiditeit en de verscheidenheid van zijn verschillende delen. We zijn weerbaar omdat we een overvloedige veelheid aan

culturen, ideeën en geschiedenissen delen. Elk daarvan helpt de andere overeind te blijven. Zo is het ook met onze natuurlijke ecosystemen. Rivieren en vogels zijn voortdurend in beweging en passen zich aan. Ze kunnen een overweldigend aantal vormen aannemen. Op de bankbiljetten herinneren ze ons eraan dat we, om het leven in stand te houden, deze diversiteit moeten koesteren en verzorgen.

Motieven

De motieven volgen de verschillende fasen van de rivier, van de bron tot aan de zee. De voorkant toont de verscheidenheid aan vogels in het rivierlandschap. De achterkant toont hoe iedere fase van de rivier een ander aspect van menselijk leven ondersteunt. Het is de diversiteit van deze Europese landschappen die zorgt voor de menselijke weerbaarheid in het licht van enorme milieu-uitdagingen.

Voordelen en risico's

De motieven zijn toegankelijk en tonen soorten, landschappen en activiteiten die de meeste mensen kunnen herkennen en begrijpen. Aangezien ze neutraal zijn wat betreft nationaliteit, zijn ze herkenbaar voor een groot deel van de landen en spreken ze mensen van veel achtergronden aan. Ook staan ze symbool voor belangrijke Europese milieuwetgeving, zoals de kaderrichtlijn water en de Vogelrichtlijn. De uitdaging is om op duidelijke wijze te communiceren over de waarde die de natuur mensen biedt, zoals watervoorziening, recreatie en landbouw, en tegelijkertijd de behoefte aan duurzaamheid te benadrukken.

© European Central Bank, 2025

Postal address 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telephone +49 69 1344 0
Website www.ecb.europa.eu

All rights reserved. Reproduction for educational and non-commercial purposes is permitted provided that the source is acknowledged.

For specific terminology please refer to the [ECB glossary](#) (available in English only).

PDF ISBN 978-92-899-6851-5, doi:10.2866/874212, QB-09-24-686-NL-N
HTML ISBN 978-92-899-6839-3, doi:10.2866/861518, QB-09-24-686-NL-Q